

"Шахеда" залучувалися як дешева зброя, але реалії змінилися / колаж УНІАН

"Шахед" – вундерваффе, що після опівночі перетворюється на гарбуз

14.06, 19.06.2026 12 хв. 154

"Шахеда" все ще становлять колосальну небезпеку для українців, однак засоби їх знищення еволюціонують набагато швидше, ніж вони самі. Це змушує росіян модернізувати далекобійні дрони, що призводить до стрімкого подорожчання БПЛА.

Понад тисячі загіблених і поранених та численні руйнування, можна констатувати: за чотири роки війни Україна сформувала одну з найефективніших у світі систем боротьби з далекобійними дронами-камікадзе типу "Шахед".

В кінці травня радник президента з питань оборонної промисловості Олександр Камшин оприлюднив невтішну для росіян статистику. Українські сили вже можуть перехоплювати до 97% дронів-камікадзе "Шахед", які Росія активно використовує для ударів по наших містах.

Для порівняння можна навести статистику щодо ракет. За даними Міністерства оборони України, у травні РФ запустила 211 крилатих і балістичних ракет. З цієї кількості захисники України перехопили 112. Таким чином, відсоток перехоплення становив 53%. Це можна вважати непоганим результатом, однак, звісно, цифра не йде у порівняння з ефективністю перехоплення "Шахедів".

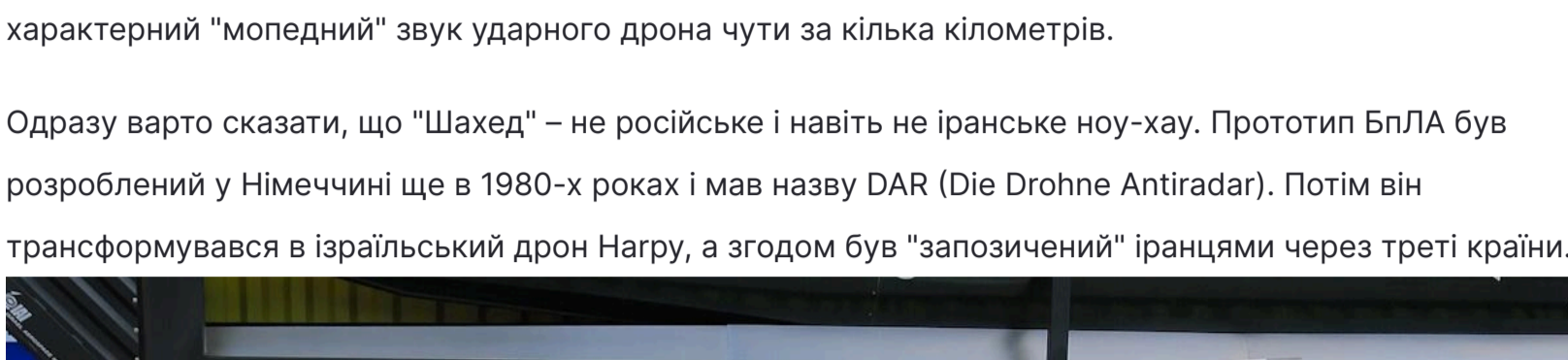
Таким чином, класичні "Шахеда" стрімко втрачають свою ефективність, тоді як масштабування виробництва дає мінімальний ефект, майже не позначаючись на лінії фронту.

Ціна питання: дешева зброя недешевої війни

Коли кажуть "Шахед", зазвичай мають на увазі "Шахед-136", або, використовуючи російську термінологію, "Герань-2".

Він літає на висоті від 60 до 4000 метрів із крейсерською швидкістю близько 150-170 км/год. Апарат оснащений двотактним поршневим бензиновим двигуном MADO MD 550, за рахунок якого характерний "молочий" звук ударного дрона чути за кілька кілометрів.

Одразу варто сказати, що "Шахед" – не російське і навіть не іранське ноу-хау. Прототип БПЛА був розроблений у Німеччині ще в 1980-х роках і мав назву DAR (Die Drohne Antiradar). Потім він трансформувався в ізраїльський dron Nagru, а згодом був "запошичений" іранцями через третю країну.

Ізраїльський дрон Nagru на виставці у 2007 році / фото Вікіпедія

За роки російсько-української війни "Шахед-136" постійно еволюціонував, пройшовши шлях від примітивного баражного босприласу, що літав строго за заданими координатами, до "розумного" засобу ураження з інтегрованими технологіями штучного інтелекту, камерами тощо.

З одного боку, це зробило його небезпечнішим, однак з іншого – не кращим чином вплинуло на ціну.

Загалом увелення про вартість Shahed-136 пройшли шлях від гіпотез про "ювілейну зброю" до усвідомлення того, що перед нами доволі дорогий комплекс.

На сьогодні відомо, що експортна ціна іранського дрона принаймні до недавнього часу становила від 190 тисяч доларів. Після локалізації виробництва в РФ вона, на думку фахівця порталу Defense Express, впала до щонайменше **50 тисяч доларів**.

Номинально це не так вже і багато.

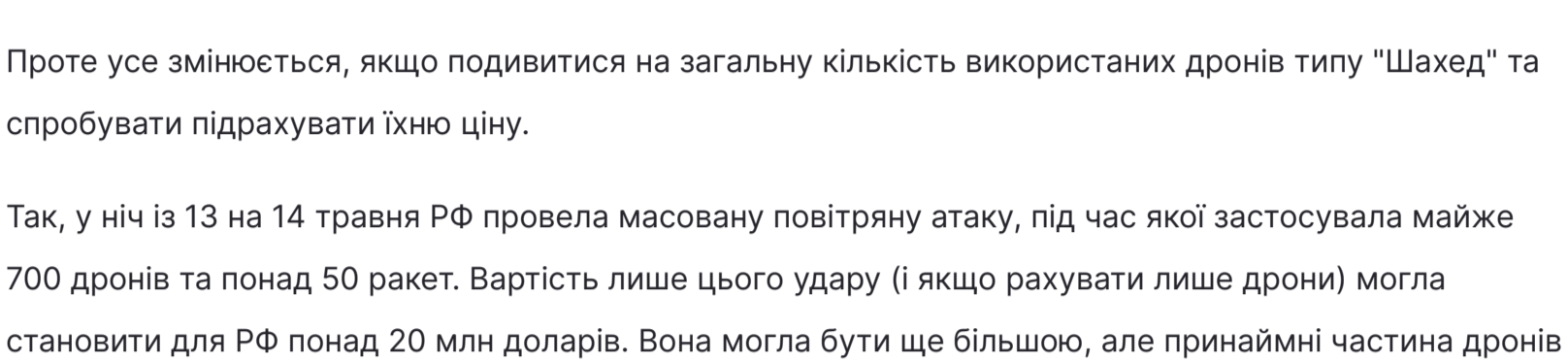
Для порівняння, ціна однієї російської крилатої ракети X-101 становить близько 2 млн доларів (декоті навіть каже про 13 млн доларів, але це виглядає як перебільшення). Авіаційна ракета X-59 може коштувати близько 500 тисяч доларів.

Таким чином, на перший погляд, "Шахед" дійсно виглядає як "дешева зброя", навіть за умов, коли лева частина цих дронів перехоплюється українськими засобами ураження.

Проте усе змінюється, якщо подивитися на загальну кількість використаних дронів типу "Шахед" та спробувати підрахувати їхню ціну.

Так, у ніч із 13 на 14 травня РФ провела масовану повітряну атаку, під час якої застосувала майже 700 дронів та понад 50 ракет. Вартість лише цього удару (в якому залучили лише дрони) могла становити для РФ понад 20 млн доларів. Вона могла бути ще більшою, але принаймні частина дронів були дешевими приманками.

Ще більш показово виглядає картина, якщо подивитися цифри за весь місяць. За даними **Миноборони України**, у травні росіяни запустили 8150 дронів типу "Шахед", "Герань", "Гатмас" тощо (1-20% відносно квітня, який теж був рекордним). З цієї кількості було збито 7476 одиниць, або 92%.

Збитий шахед / фото Getty Images

Іншими словами, із росіяни винесли на вітер близько 300 млн доларів. Це парадоксальним чином співпадає із ціною нойтнього бойового корабля росії корвет, один з яких (корвет проєкту 20380 "Бойкий") нещодавно майже вщент вигорів після українського удару.

З урахуванням навантаженої динаміки, можна обережно припустити, що загальна кількість далекобійних ударних дронів за весь 2026 рік становитиме 60 тисяч одиниць. Приблизно стільки ж може припадати на дешеві БПЛА-приманки, які виготовить Росія.

А 60 тисяч "Шахедів" – це астрономічна сума. Йдеться про мільярди доларів – у залежності від версії дронів, вона може становити до 3-5 млрд доларів.

Це груба оцінка, але вона дає загальне уявлення про справжню ціну російських дронів-камікадзе, яка за підсумками року може стати порівнянн із бюджетом маленької країни.

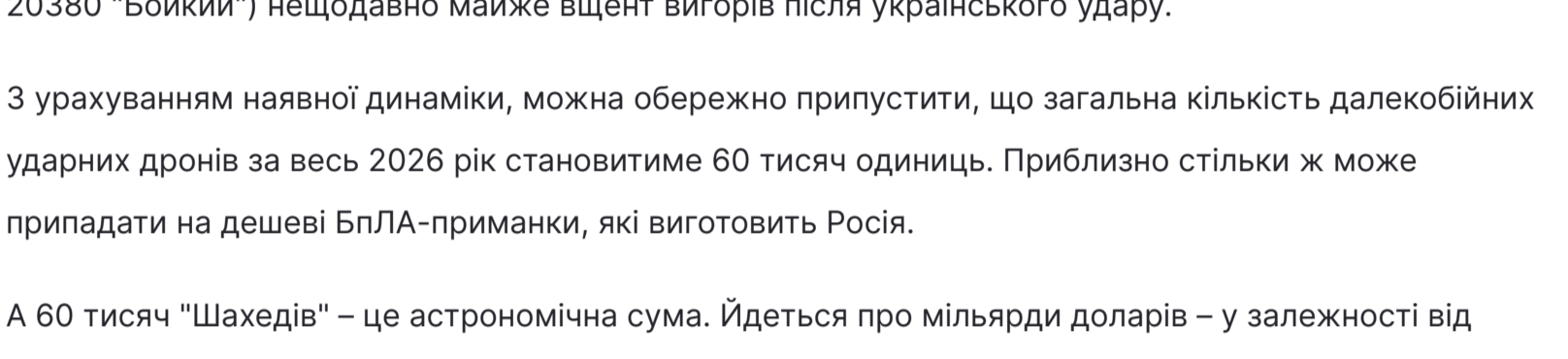
"Шахед", або еволюція у зворотному напрямку

Росіяни розраховували, що Україна буде збивати "Герань" дорогими зенітними ракетами, які виготовляти не здатна (принаймні, у великій кількості) і покладатися у цьому питанні на Захід, який сам відчуває їхню нестачу. Проте, Україна знайшла відносно дешевий спосіб боротьби з "Шахедами".

Окрім зенітної артилерії та мобільних вогневих груп українські Сили оборони почали активно використовувати дрони-перехоплювачі, які вже довели свою ефективність. За даними з відкритих джерел, сьогодні дрони-перехоплювачі збивають близько 50% "Шахедів".

Вже зрозуміло, що ця кількість буде лише зростати, адже з'явилася технологія, яка автоматизує 95% процесу перехоплення ворожих БПЛА.

Якщо "Шахед", яке вже зазначалося, може коштувати близько 50 тис. доларів, то вартість дрона-перехоплювача в Україні становить 1000-3000 доларів. Для знищення одного "Шахеда" в середньому потрібно від 2 до 6 дронів-перехоплювачів.

Український дрон-перехоплювач / фото facebook.com/UJLandforce

"На сьогодні використовується два і більше засобів для перехоплення одного безпілотної літального "Шахед". Вартість такого перехоплення складає від 5 і більше тисяч доларів. При цій одній перехоплювача - від 2-2,5 тисяч доларів", – говорить УНІАН авіаційний експерт Богдан Долінець.

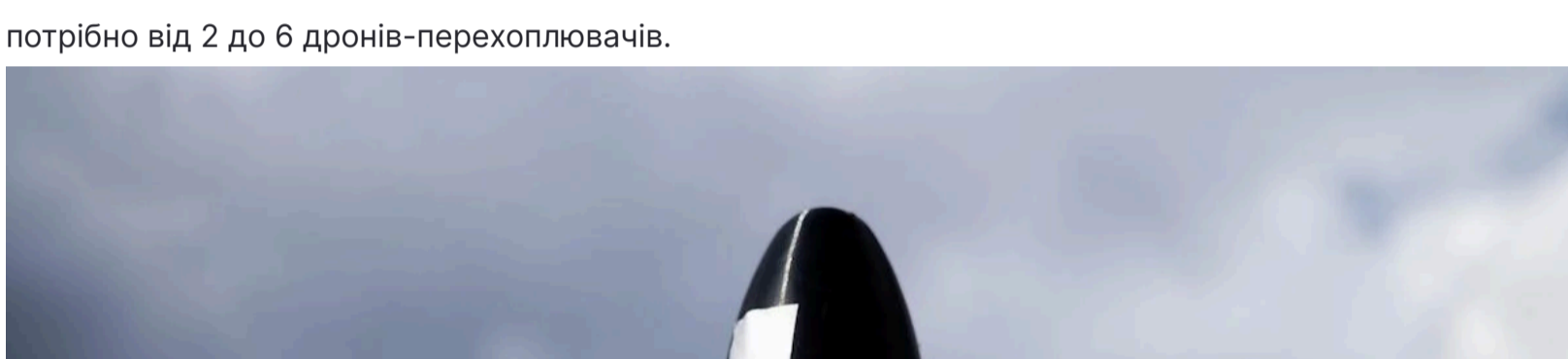
Вартість експортних перехоплювачів може бути значно більшою. А це і інфраструктура, яка, за даними Financial Times, може коштувати 35 тис. доларів (особливо дорогою може бути наземна станція управління).

Та навіть з урахуванням цього економія на стороні України, оскільки кілька перехоплювачів все одно коштують у рази дешевше, ніж один "Шахед".

Розуміючи таку динаміку, Москва почала вдосконалювати свої БПЛА. Йшлося не лише про покращення базової версії, а й про появу набагато потужніших БПЛА.

Так з'явилися реактивні "Шахеда".

Наразі існує кілька таких реактивних модифікацій. Це "Герань-3", яка може розвивати швидкість приблизно до 300 км/год, та більш нова " Герань-4", що літає на швидкості 400-500 км/год.

Російський версія "Шахеда" / фото - полтавчан-канал Сергія Філіпова

"Частина перехоплень на рівні 90-92% показує, що ефективність таких засобів, як "Шахед" є набагато нижчою, ніж очікував ворог, – говорить Богдан Долінець. – Тому зростає частка реактивних засобів, проти яких класичні типи перехоплювачів фактично є неефективними. Але ворог не може швидко наростити виробництво таких платформ, які є технологічно складнішими і дорожчими".

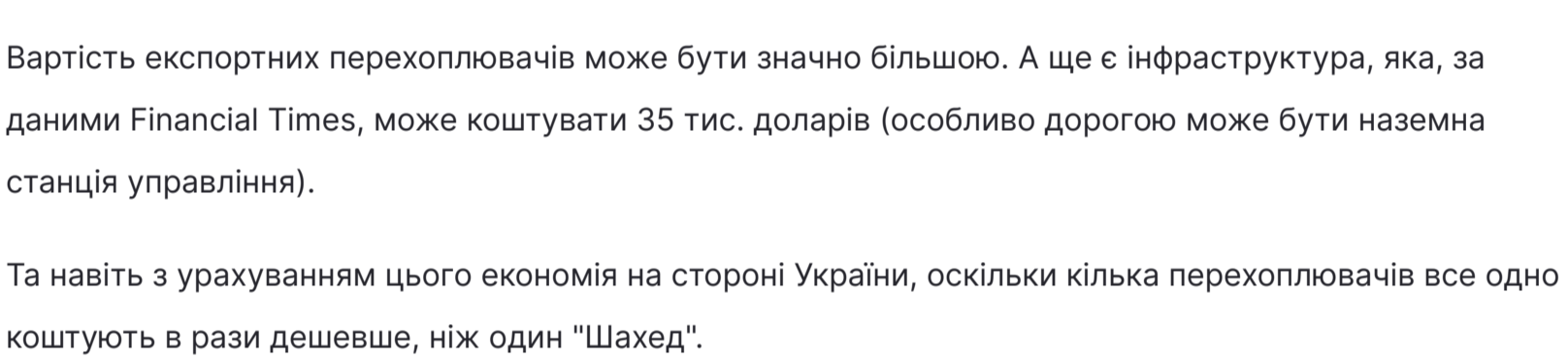
Дійсно, радикальне збільшення швидкості потребувало підвищення міцності корпусу, а це, у свою чергу, призвело до зростання маси самого БПЛА (при збереженні відносно невеликої бойової частини у 40-90 кг).

Якщо звичайний "Шахед" може літати на 2000 км, то у "Герань-4" цей показник становить "схромні" 450 км. Дється взажак вищий розхід палива реактивним двигуном дрона.

Реактивний БПЛА набагато дорожчий за умово-базову версію. Ймовірно, вартість одного такого БПЛА може досягати 100 тисяч доларів, що остаточно руйнує міф про дешевий "Шахед".

Але і це ще не все.

Приблизно на початку цього року росіяни отримали так звану "Герань-5", яка не мала вже нічого спільного із ранньою "Геранню", являючи собою авіаційну крилату ракету (вже) і відносно бюджетну). Як може розвивати швидкість до 600 км/год та використовує турбореактивний двигун китайського виробництва

"Герань-5" вже зовсім не схожа на оригінальний "Шахед" / кадр з відео

Таким чином, історія зробила коло.

Росія почала застосовувати "Шахеда" чотири роки тому, адже звичайні ракети виявилися занадто дорогими. Тепер вже неоліки самих "Шахедів" поставили питання щодо доцільності їхнього застосування у війні проти України.

Дива не трапилося – країна, яка не може самостійно виробити звичайні побутові речі, створити революційну зброю (а особливо – виробити її серійно) тим паче не зможе. Це вчергове довелось.

Водночас навіть звичайний "Шахед" все ще залишається небезпечним і буде таким до кінця війни.

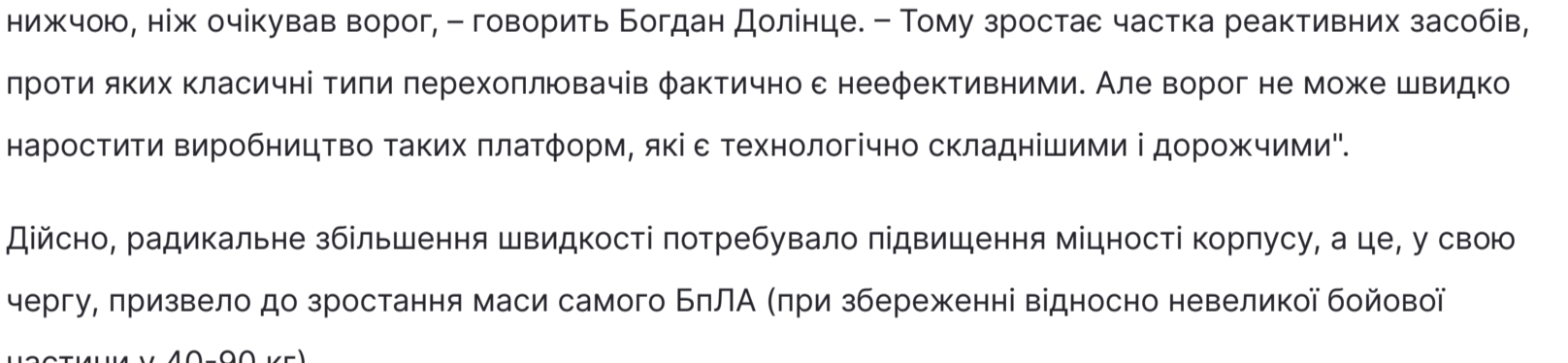
"Певна кількість все одно долітас до фінальної цілі, – говорить УНІАН військовий експерт, колишній співробітник СБУ Іван Ступак. – Якщо у безпілотній квітні було 6,5 тисяч одиниць, то у травні - 8150. Якщо раніше пробивалося 600 дронів, то зараз вже 800. Це велика кількість. За рахунок збільшення кількості вироблених дронів росіяни хочуть залишитися щонайменше на тому ж самому місці, якщо казати про ураження наших об'єктів".

З тим, що Кремль поки не готовий повністю відмовитися від звичайних "Шахедів", згоден Богдан Долінець.

"Частина використання класичних бензинових "Шахедів" залишатиметься достатньо високою, адже вони використовувати дельтава важливих задач. Це не тільки засіб атаки, а й засіб прикриття інших платформ. Мова йде в тому числі про крилаті ракети. Тобто, це елемент перевагання системи протиповітряної оборони. Без використання засобів додаткового "шуму", це призведе до зростання частки збитих крилатих ракет", – зазначає він.

Експерти нагадують також про вплив виробництва "Шахедів" на економіку РФ. За їхніми словами, наблизнені до п'яти мільярдів, які заробляють на виробництві далекобійних дронів, не будуть відмовлятися від своїх мільярдів.

"Вони будуть виробляти зі шквалом і пояснювати, що потрібно виготовляти більше дронів, – УНІАН). Вони на цьому заробляють, це великі доходи", – вважає Іван Ступак.

Росія збудувала величезний завод з виробництва "Шахедів" / скріншот

На щастя, економіка РФ, хоч і велика, але обмежена. За даними Financial Times, витрати РФ на війну проти України у цьому році можуть перевищити передбачені бюджетом показники щонайменше на 28 млрд доларів.

Це не критично для Кремля, але болше біс по цивільних проєктах, які доводиться скорочувати. Офіційний прогноз зростання ВВП Росії на 2026 вже знизили до скорочень 0,4%, тоді як раніше очікувалося 1,3%.

Що там в Україні: як Київ застосовує далекобійні БПЛА

В Deep Strike гро можуть грати двос.

Загальна кількість дронів, запущених Україною по об'єктах на території Росії за весь 2026 рік, не розкривається з міркувань безпеки. Згідно з матеріалами ABC News, ще у березні цього року Україна вперше запустила по цілях у РФ більше безпілотноків, ніж Росія по Україні.

Міністерство оборони РФ у своїх щоденних зведеннях зазвичай заявляє про перехоплення десятків, а інколи і сотень БПЛА за одну добу. Проте незалежні аналітики наголошують, що російська статистика є викривленою та завищеною у пропагандистських цілях.

Орієнтовна ціна українського FP-1, який станом на кінець року відповідає за понад 50% уражень всіх цілей у глибокій Росії, становить 55 тисяч доларів. Іншими словами, вартість цього "дистрайку" в теорії можна порівняти із ціною Shahed 136.

Передбачається, що згаданий вище корвет "Бойкий" Балтійського флоту отримав критичні пошкодження саме після удару українського дрона FP-1. Знищення корабля за 400 млн доларів дронам за 50 тисяч доларів виглядає як цілковита зміна правил гри, але насправді це не зовсім так.

Москва – це неповороткий монстр, який загрузу у показує та боркотрає. Він не може вчасно відповісти на загрози з боку України, але це не означає, що він не зможе цього робити взагалі.

З часом росіяни отримуватимуть нові, більш ефективні засоби ураження, тож звичайні Deep Strike дрони вже не матимуть того ефекту, який мають сьогодні.

Таким чином, Україні також доведеться шукати нові рішення – починаючи від нарощування виробництва "Лютіж" і FP-1 і закінчуючи створенням приціпово нових засобів ураження.

Ілля Ведмеденко

Війна в Україні · Росія · Shahed-136

Головна · УНІАН в Google News

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

Війна в Україні · Наталія Мосейчук · Як вийдемо на пенсію УБД

Новини України · Новини Дніпра · Новини Харкова · Новини Львова · Новини Києва · Найдовший мобільні тарифи · Новини Одеси

Новини економіки · Курс долара · Курс євро · Курс валют · Тарифи на газ · Українізація · Пенсії при стажі 15 років ·

Базова соціальної допомога 2026 · Етпкойн-курс · Пенсії по втраті годувальника військового 2026 · Тарифи на електроенергію

Прогноз погоди · Погода на тиждень · Погода на місяць · Мадитні бурі · Синоптик · Погода Київ · Погода на завтра

Гороскоп · Гороскоп на завтра · Гороскоп на тиждень · Перший молодик літа і Чорний Місяць 15 червня · Гороскоп на сьогодні

Лайфхаки · Як правильно зберігати поливну воду в домашніх умовах · Як мити окуляри для зору · Як відмити пластмасові вічка

Як сяогодні свято · Церковне свято 15 червня · Коли Івана Купала у 2026 році · Церковне свято 18 червня · Коли день літнього сонцестояння 2026

Літе · Рецети · Кіно · Лайфхаки · Астрологія · Мода · Свята · Мадитні бурі · Стосунки · Зірки · Холостки 2025

Сад-город · Як захистити поливничку від сорої пиліви · Як виключувати жовті плями на листі огірків · Як обробити рослини від боршністої роси ·

Найкращі натуральні добрива для троянд · Як правильно обрізати стрічки косинку · Що зробити з маленькою в черві ·

Що потрібно знати з середньо напрямку червня · Як тримати равлики подаль від гарцю · Як вивести кози з відради ·

10 рослин, які не можна садити поруч з томатами · Як правильно обробити огірки харчовою содово · Коли та як видавувати соняшники з черві ·

Чим підгодувати троянду влітку під час цвітіння · Чим підгодувати кабачки у черві · Найшод розкладати картон на грибки

Рецети · Варення на залізному пірога з вишнею · Молода картопле в сметані · Молда на зиму в 3-літровий банках

Популярне варення на свіжодорі · Три рецети салату з руколою · Грушові оладки · Простий рецепт салату з часникових стрічок

App Store · Google Play · f · X · in · a+ ·

Правила користування сайтом · Політика конфіденційності · Пронас · Редакційна політика · Ми в соцмережах